

Bydgoszcz, kwietnia 2019 r.

WOJEWODA KUJAWSKO-POMORSKI

WPS.IX.431.1.4.2019.ACz/JL

**Pan
Mieczysław Kaproń
Dyrektor
Rodzinnego Domu Dziecka
w Wąwelnie
ul. Długa 20 B
89-413 Wąwelnio**

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 122, 186 pkt 3 i art. 197 b ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz.U. z 2018 r. poz. 998 z późn. zm.) oraz § 4 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 21 sierpnia 2015 r. w sprawie przeprowadzania kontroli przez wojewodę oraz wzoru legitymacji uprawniającej do przeprowadzania kontroli (Dz.U. poz. 1477), w Rodzinnym Domu Dziecka, ul. Długa 20B, 89-413 Wąwelnio (zwanym dalej Placówką lub Domem Rodzinnym) przeprowadzona została w dniach 27 lutego i 11 marca 2019 r. kontrola prawidłowości w trybie zwykłym.

Kontrola przeprowadzona została przez:

- ██████████ - starszego inspektora wojewódzkiego Wydziału Polityki Społecznej Kujawsko-Pomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Bydgoszczy, kierującego zespołem inspektorów,
- ██████████ - inspektora wojewódzkiego Wydziału Polityki Społecznej Kujawsko-Pomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Bydgoszczy

na podstawie Upoważnienia Nr 113/2019 z dnia 22 lutego 2019 r.

w zakresie:

1. Przedmiot kontroli:
  - stan organizacyjno-prawny jednostki kontrolowanej,
  - przestrzeganie standardu usług, opieki i wychowania w placówce,
  - przestrzeganie praw dziecka,
  - kwalifikacje osób pracujących z dziećmi.
2. Okres objęty kontrolą: od dnia 1 stycznia 2017 r. do dnia 26 lutego 2019 r.

W wyniku przeprowadzonej kontroli kontrolowaną działalność jednostki ocenia się pozytywnie z uchybieniami.¹

---

¹ Na podstawie zarządzenia Nr 371/2017 Wojewody Kujawsko-Pomorskiego z dnia 12 grudnia 2017 r., w sprawie wprowadzenia Regulaminu kontroli. Dokonana ocena w oparciu o następującą skalę ocen: pozytywna, pozytywna z uchybieniami, pozytywna z nieprawidłowością, pozytywna z nieprawidłowościami, negatywna (po przekroczeniu progu istotności). Przez uchybienie należy rozumieć odstępstwo od stanu pożądanego o charakterze wyłącznie formalnym, nie powodujące następstw dla kontrolowanej działalności, zarówno w aspekcie finansowym, jak i wykonywania zadań.

Oceny dokonano na podstawie poniższych ustaleń:

A) Stan organizacyjny - prawny jednostki kontrolowanej:

Rodzinny Dom Dziecka w Wąwelnie przy ul. Długiej 20B jest placówką opiekuńczo-wychowawczą typu rodzinnego. Organem prowadzącym Placówkę jest Powiat Sępoleński.

Placówka działa na podstawie Statutu stanowiącego załącznik do Uchwały Nr XXXI/206/2013 Rady Powiatu w Sępólnie Kraj. z dnia 29 maja 2013 r., a jej cele i zadania oraz m.in. organizację i wykaz dokumentacji, a także specyfikę i zakres sprawowanej opieki określa Regulamin organizacyjny.

[Dowód: akta kontroli str.13-23]

Wojewoda Kujawsko-Pomorski w dniu 1 września 2011 r. wydał zezwolenie na prowadzenie ww. placówki opiekuńczo-wychowawczej - Decyzja WPS.III.9423.3.9.2011.

Zgodnie z danymi Urzędu Wojewódzkiego koszt utrzymania dziecka w Placówce w 2017 r. wyniósł 2407,02 zł, a w 2018 r. – 2480,22 zł.

B) Standard usług świadczonych przez placówkę:

Placówka usytuowana jest na wsi, w budynku wolnostojącym, piętrowym o powierzchni ok. 200 m². Posesja stanowi własność Państwa Kaproń i zajmuje działkę o powierzchni 1400 m². Przy domu wybudowano piwniczkę, urządzono plac zabaw z domkiem dla dzieci, oczko wodne, jest trampolina oraz altanka z ławkami i stołem. Wyznaczono miejsce na ognisko i grill przenośny. Działka jest ogrodzona i funkcjonalnie zagospodarowana.

Dom posiada niezbędne instalacje: energetyczną, wodociągowo-kanalizacyjną oraz centralne ogrzewanie. W całym budynku jest 6 sypialni, w tym 1 jednoosobowa, 3 dwuosobowe i 2 trzyosobowe. Pokoje, w których mieszkają dzieci, są czyste, wyposażone w łóżka piętrowe, biurka z krzesłami dla każdego dziecka, szafy ubraniowe. Pomieszczenia oświetlają lampy sufitowe, a na biurkach stoją małe lampki. Pokoje mieszkalne zapewniają przechowywanie rzeczy osobistych i swobodne korzystanie z wyposażenia.

W korytarzu na piętrze przygotowano stanowisko do korzystania z komputera stacjonarnego.

W Domu Rodzinnym do dyspozycji mieszkańców są 2 łazienki ze zlewami i toaletami, z których w 1 zainstalowano kabinę prysznicową i wannę, a w 2 wannę. Jest tu także pralka i suszarka na rzeczy.

Pomieszczeniem przystosowanym do wspólnego wypoczynku domowników jest umiejscowiona na parterze świetlica. Wyposażenie stanowi tu m.in. kanapa, TV i PS 3, stół bilardowy i do tenisa, zabawki oraz gry planszowe. Ponadto w Domu jest salon, w którym ustawiono duży stół z krzesłami i dwa mniejsze stoliki, komodę, a na ścianie wisi telewizor.

Na parterze znajduje się także otwarta na salon, umeblowana i wyposażona w niezbędne sprzęty kuchnia.

Kontrolujący potwierdzili, że Placówka posiada pomieszczenia zgodne z zapisami § 18 ust. 3 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 22 grudnia 2011 r. w sprawie instytucjonalnej pieczy zastępczej (Dz. U. Nr 292, poz. 1720).

[Dowód: akta kontroli str. 24-25]

C) Zabezpieczenie standardu opieki i wychowania w placówce:

W placówce na dzień kontroli przebywało 5 wychowanków, w tym 3 dziewczynki.

- [REDACTED], przebywające w Placówce od 05.02.2019 r.: [REDACTED] r., [REDACTED] r.,
- [REDACTED], w Placówce od 07.10.2011 r.,
- [REDACTED], w Placówce od 28.12.2015 r.,
- [REDACTED], w Placówce od 02.02.2018 r.

W Placówce nie przebywały osoby pełnoletnie, nie było wychowanek będących w ciąży.

W okresie objętym kontrolą usamodzieliło się 3 wychowanków: [REDACTED]
 [REDACTED] Zgodnie z obowiązującym przepisami prawa, opiekun usamodzielnienia był wyznaczany rok przed usamodzielnieniem i sporządzany był indywidualny program usamodzielnienia, co najmniej na miesiąc przed osiągnięciem przez osobę usamodzielnianą pełnoletniości.

Dzieci mają zapewniony dostęp do podstawowej opieki zdrowotnej w Niepublicznym Zakładzie Opieki Zdrowotnej „Zdrowie” w Wąwelnie przy ul. Młyńskiej 1 oraz zaopatrzone są w produkty lecznicze. Wychowankowie, stosownie do zdiagnozowanych schorzeń oraz bieżących potrzeb objęci są opieką specjalistyczną w poradniach: hematologicznej w Bydgoszczy, prywatnej stomatologicznej w Koronowie, dermatologicznej, zdrowia psychicznego, laryngologicznej.

W celu prawidłowego zdiagnozowania wychowanków, prowadzący RDD korzystają z pomocy prywatnych specjalistów, psychologa zatrudnionego w Przedszkolu, psychiatry - biegłego sądowego.

[Dowód: akta kontroli str.26-36]

Placówka zapewnia każdemu dziecku wyżywienie dostosowane do potrzeb rozwojowych, kulturowych, religijnych oraz stanu zdrowia. Jadłospis uwzględnia preferencje wychowanków. Aktualnie żadne z nich nie wymaga diety specjalistycznej. Przez całą dobę placówka zapewnia dostęp do podstawowych produktów żywnościowych oraz napojów. Dzieci uczą się samodzielności poprzez wspólne przygotowywanie posiłków.

Każde dziecko, zgodnie z § 18 ust.1 pkt 8 cytowanego wyżej rozporządzenia w sprawie instytucjonalnej pieczy zastępczej, otrzymuje kwotę pieniężną do własnego dysponowania w wysokości nie niższej niż 15 zł. Poza tym wychowankowie przebywający w internacie mają wyższą kwotę kieszonkowego, z uwagi na większe wydatki, związane z pobytem poza Domem. Wpłaty kieszonkowego odnotowywane są w Zeszycie kieszonkowego.

[Dowód: akta kontroli str.37-38]

Placówka zapewnia wychowankom zaopatrzenie w odzież, obuwie, bieliznę i inne potrzeby osobistego użytku stosownie do wieku i indywidualnych potrzeb. Prowadzący dbają o czysty i schludny wygląd podopiecznych, w miarę możliwości uwzględniają preferencje dzieci w zakresie zakupów odzieżowych (bluzy, sukienki, buty). Wszystkie dzieci mają zapewnione także środki higieny osobistej (mydło, szampon, pasta do zębów).

Wszyscy wychowankowie objęci obowiązkiem szkolnym zaopatrywani są w podręczniki, pomoce i przybory szkolne.

Dzieci uczęszczają do następujących szkół:

- 1 wychowanka – Technikum Logistyczne BZDZ, ul. Fordońska 120, Bydgoszcz;
- 1 wychowanek – Szkoła Podstawowa w Wąwelnie;

2 wychowanków uczęszcza do Mini Akademi Przedszkolaka w Mroczy.

Dzieci mają zagwarantowaną bieżącą pomoc w nauce przez prowadzących Placówkę. Mają dostęp do wielu pomocy naukowych zakupionych przez prowadzących (mikroskop, mapy, globus, projektor, książki, encyklopedia, gry edukacyjne) oraz dostęp do komputera i internetu. Jeden z wychowanków bierze udział w zajęciach wyrównawczych.

[Dowód: akta kontroli str.39-40]

Wychowankowie uczestniczą również w zajęciach pozalekcyjnych np. SKS, udzielają się w Ochotniczej Straży Pożarnej Sitno, grają w Klubie Piłkarskim „Fuks” Wielowicz, uczyły się grać na gitarze.

[Dowód: akta kontroli str.41]

Dokumentacja wychowanków:

- Zgodnie z § 17.2 rozporządzenia w sprawie instytucjonalnej pieczy zastępczej w Placówce dla wychowanków opracowany jest plan pomocy dziecku (PPD). Zgodnie z treścią art. 139 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz.U. z 2018 r. poz. 998 z późn. zm.) dokonuje tego dyrektor RDD przy wsparciu lokalnego organizatora pieczy. Skontrolowane plany zawierały elementy wymagane § 15.3 ww. rozporządzenia (określenie celów oraz ustalanie działań).

Powyższy plan jest modyfikowany, zgodnie z przepisami co pół roku (w przypadku Sebastiana P. co trzy miesiące, pomimo wieku dziecka powyżej 3 lat). W przypadku planów sporządzonych kilka lat temu dokonywane kolejne modyfikacje są mało czytelne i niezrozumiałe, z uwagi na to, że trudno ustosunkować się do 8, 9 czy 10 modyfikacji planu i ustalonych w nich celów i działań, które z uwagi na zmieniającą się sytuację dziecka są różne od tych ustalonych 3 lata wcześniej.

W ocenie inspektorów wskazane jest ustalenie PPD, w zależności od wieku dziecka na okres od 1 roku do maksymalnie 2 lat, co umożliwi realną modyfikację ww. dokumentu. Ponadto nie ma konieczności sporządzania modyfikacji planu, w przypadku dzieci powyżej 3 roku życia, częściej niż co pół roku, co zmniejszy liczbę modyfikacji.

[Dowód - akta kontroli str.42-53]

- Zgodnie z § 17. 2 ww. rozporządzenia, dla każdego dziecka prowadzona jest karta pobytu, zawierająca wszystkie wymagane informacje, uzupełniana co miesiąc, stosownie do wymogu §17. 4 pkt 2 rozporządzenia.

[Dowód - akta kontroli str.54-57]

- Dla każdego dziecka prowadzona jest oddzielna teczka zawierająca m.in. kartę zawierającą podstawowe informacje o wychowanku, Postanowienie sądu o umieszczeniu w pieczy zastępczej, skierowanie do Placówki, dokumentację zdrowotną, Kartę pobytu dziecka w placówce, PPD i Karty modyfikacyjne, dokumentację szkolną. Przy przyjmowaniu nowego dziecka Placówka współpracuje z PCPR w Sępólnie Krajeńskim, skąd otrzymuje dokumentację m.in.: skierowanie, postanowienie sądu, akt urodzenia, książeczka zdrowia, opisowe sytuacje rodzin od których zostały odebrane dzieci, dokumenty szkolne, plan pracy z rodziną, jeżeli był sporządzony.

[Dowód - akta kontroli str.58-60]

- W placówce prowadzona jest Księga ewidencji wychowanków zawierająca wszystkie dane wymagane zapisem § 17.5 rozporządzenia w sprawie instytucjonalnej pieczy zastępczej. Ostatni wpis – [REDACTED]

Zgodnie z art. 139 ustawy o wspieraniu rodziny, w placówce opiekuńczo-wychowawczej typu rodzinnego oceny sytuacji dziecka dokonuje dyrektor w porozumieniu z organizatorem rodzinnej pieczy zastępczej właściwym ze względu na położenie placówki.

W posiedzeniach Zespołu do spraw okresowej oceny sytuacji dziecka przebywającego w kontrolowanej Placówce uczestniczą: przedstawiciel Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Sępólnie Krajeńskim, Dyrektor Rodzinnego Domu Dziecka oraz młodszy wychowawca.

Posiedzenia Zespołu odbywają się zgodnie z obowiązującymi przepisami, nie rzadziej niż co pół roku. Po każdym posiedzeniu, przygotowwany jest Protokół z posiedzenia Zespołu, który zawiera wniosek, dotyczący zasadności dalszego pobytu dziecka w pieczy zastępczej.

Analiza zapisów wskazuje, iż pomimo sporządzanych Protokołów trudno jednoznacznie określić, czy w każdym przypadku Zespół dokonał oceny sytuacji dziecka zgodnie z art.136 ustawy o wspieraniu rodziny tj.: *w celu ustalenia aktualnej sytuacji rodzinnej dziecka, analizy stosowanych metod pracy z dzieckiem i rodziną, modyfikowania planu pomocy dziecku, monitorowania procedur adopcyjnych, oceny stanu zdrowia dziecka i jego aktualnych potrzeb, oceny możliwości powrotu dziecka do rodziny lub umieszczenia go w rodzinnej pieczy zastępczej.*

[Dowód - akta kontroli str.61-68]

W ocenie kontrolujących, w przygotowywanych przez Dyrektora Protokołach na posiedzenia Zespołu, o czym była mowa wyżej i które stanowią podstawę dokonywanych analiz sytuacji poszczególnych dzieci, wskazane jest, aby wyraźnie usystematyzować przekazywane informacje, zgodnie z wymaganiem art. 136 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, tj.wyodrębnić i opisać wskazane tam obszary.

Ponadto nie jest realizowany zapis art. 138 cyt. ustawy, iż po dokonaniu okresowej oceny sytuacji dziecka zespół formułuje na piśmie wniosek dotyczący zasadności dalszego pobytu dziecka w placówce i przesyła go do sądu.

W okresie objętym kontrolą 1 dziecko ██████████ zostało zgłoszone do Kujawsko-Pomorskiego Ośrodka Adopcyjnego w Toruniu. Informacje przekazywane były do Ośrodka zgodnie z obowiązującymi przepisami.

[Dowód: akta kontroli str.69-71]

D) Przestrzeganie praw dziecka:

W trakcie kontroli przeprowadzono obserwacje wychowanków w celu ustalenia, czy Placówka przestrzega praw dziecka. Na tej podstawie, a także na podstawie badanej dokumentacji ustalono:

- prawidłowy dostęp do nauki - wszystkie dzieci objęte obowiązkiem szkolnym zostały wyposażone w książki i niezbędne artykuły szkolne, opiekunowie utrzymywali stały kontakt ze szkołami, wychowankowie zawsze mogli liczyć na pomoc w nauce osób prowadzących;
- właściwy dostęp do kultury, rozwoju i wypoczynku – z uwagi na położenie placówki dzieci mają możliwość prowadzenia dużej aktywności na świeżym powietrzu: wycieczki rowerowe, jazda na hulajnodze, skakanie na trampolinie. Dzieci korzystają również z sali gimnastycznej w szkole. Wspólnie wyjeżdżają do posiadłości w Strzelewie należącej do prowadzących RDD, gdzie znajduje się staw z pomostem oraz duży teren do rekreacji, miejsce na grilla i ognisko;
- dzieci w 2017 r. ferie zimowe spędzały w Wierzchowie k/Człuchowa, w agroturystyce „Hubal” na obozie konnym, a wakacje letnie na koloniach w Siemanach na obozie żeglarskim, gdzie jedna z podopiecznych zdobyła patent żeglarski. Latem organizowane były wspólne wyjazdy nad jezioro. Podopieczni

uczestniczyli w wielu festynach, w tym dwa były zorganizowane przez RDD z okazji „Dnia Dziecka” i „Dnia Rodzicielstwa Zastępczego”;

W 2018 roku wakacje letnie dzieci spędzały na koloniach profilaktycznych nad morzem w Pogorzelicach w „Leśnym Zakątku”, wspólnie z prowadzącymi RDD w Gąskach oraz dwa tygodnie nad jeziorem w Lubieszewie.

W czasie ferii zimowych w 2019 roku dzieci były w Szczyrku, gdzie uczyły się jazdy na nartach z instruktorami.

[Dowód akta kontroli: str.72]

- na co dzień dzieci mają zapewniony dostęp do telewizji, komputera, uczestniczą w uroczystościach i imprezach okolicznościowych;
  - dzieci mogą spotykać się z bliskimi osobami na terenie placówki i poza nią, kontaktować się telefonicznie z rodziną. Aktualnie, w jednym przypadku matka ma zakaz zbliżania się do dziecka, u dwójki dzieci trwa postępowanie wyjaśniające w prokuraturze, najstarsza wychowanka sama się kontaktuje z rodzicami;
- [Dowód akta kontroli: str.73]
- w zakresie ochrony przed poniżającym traktowaniem i karaniem – podczas czynności kontrolnych nie zaobserwowano poniżającego traktowania wychowanków,
  - prowadzący Placówkę, w ocenie dzieci wykazują prawidłowe zainteresowanie ich problemami, zawsze służą pomocą i wsparciem. W ocenie kontrolujących wychowanków z dziećmi łączą bliskie i serdeczne relacje.

E) Kwalifikacje zawodowe osób prowadzących placówkę.

Placówką kieruje dyrektor p. Mieczysław Kaproń, posiadający kwalifikacje zawodowe określone w art. 97 ust. 4 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Ponadto zatrudniona jest jako młodszy wychowawca [REDAKTOR] – zgodnie z art. 99 ust. 3 ww. ustawy.

W okresie objętym kontrolą, od 01.07.2017 r. do 30.09.2017 r., zatrudniona była [REDAKTOR] jako pomoc przy sprawowaniu opieki nad dziećmi i przy pracach gospodarskich.

Prowadzący podnoszą swoje kompetencje poprzez udział w szkoleniach. W 2018 roku uczestniczyli w spotkaniu dotyczącym rozwoju rodzinnych form pieczy zastępczej oraz placówek opiekuńczo-wychowawczych do 14 dzieci w ramach realizacji projektu pn. „Rodzina w Centrum”, który jest realizowany w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014-2020, Oś Priorytetowa 9 Solidarne Społeczeństwo, Działanie 9.3 Rozwój usług zdrowotnych i społecznych, Poddziałanie 9.3.2 Rozwój usług społecznych.

Tematami spotkania były m.in. dobre praktyki rodzica zastępczego oraz rola współpracy rodziców zastępczych ze szkołą oraz przeciwdziałania nowym zagrożeniom w odniesieniu do aspektów prawnych.

[Dowód akta kontroli: str.74-

79]

Stwierdzone uchybienie, odnoszące się do realizacji merytorycznych zadań w obszarze instytucjonalnej pieczy zastępczej, wynika z niedostatecznego stosowania obowiązujących przepisów prawa.

Osobą odpowiedzialną za powstanie stwierdzonych uchybień jest Dyrektor Rodzinnego Domu Dziecka w Wąwelnie.

Działając w oparciu o art. 197d ust. 1 ustawy o wspieraniu rodziny i systemu pieczy zastępczej, wydano następujące zalecenie pokontrolne:

1. W protokołach Zespołu do spraw Okresowej Oceny Sytuacji dziecka odnosić się do określonych w art. 136 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej zadań Zespołu oraz przekazywać wnioski do Sądu zgodnie z zapisem art. 138 ust. 2 – termin realizacji na bieżąco.

Kontrolę wpisano do książki kontroli pod numerem 4 w dniach 27 lutego i 11 marca 2019 roku.

Wystąpienie pokontrolne sporządzono w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach. Jeden egzemplarz wystąpienia pokontrolnego przekazuje się kierownikowi kontrolowanej jednostki, za potwierdzeniem odbioru.

Na podstawie art. 197 d o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej oraz § 14 rozporządzenia w sprawie przeprowadzania kontroli przez wojewodę kontrolowana jednostka może, w terminie 7 dni od dnia otrzymania wystąpienia pokontrolnego, zgłosić do niego zastrzeżenia.

Wojewoda, w terminie 14 dni od dnia otrzymania zastrzeżeń, przedstawia stanowisko w sprawie ich uwzględnienia lub nieuwzględnienia.

W przypadku nieuwzględnienia zastrzeżeń przez Wojewodę kontrolowana jednostka jest obowiązana, w terminie 30 dni od dnia otrzymania stanowiska wojewody, o którym mowa powyżej, do powiadomienia Wojewody o realizacji zaleceń pokontrolnych.

W przypadku uwzględnienia zastrzeżeń przez Wojewodę kontrolowana jednostka jest obowiązana, w terminie 30 dni od otrzymania stanowiska, do powiadomienia Wojewody o realizacji zaleceń pokontrolnych, mając na uwadze zmiany wynikające z uwzględnionych zastrzeżeń.

W przypadku przyjęcia Wystąpienia pokontrolnego bez zastrzeżeń, kontrolowana jednostka jest obowiązana, w terminie 30 dni, do powiadomienia Wojewody o realizacji zaleceń pokontrolnych.

Ponadto wskazuje się, iż zgodnie z art.198 ust.1 ww. ustawy o wspieraniu rodziny *kto nie realizuje zaleceń pokontrolnych podlega karze pieniężnej w wysokości od 500 do 10.000 zł.*

